

HETILAP.

A ZENTAI JARÁS ÉS KÖRNYÉKÉNEK
KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

EGYES SZÁM ÁRA 5 KR.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
SCHVARCZ SÁNDOR
könyvkereskedése,
hová ugy a lap szelle-
mi részét illető közle-
mények, mint az előfi-
zetések és hirdetések
is küldendők.

Kéziratok vissza
nem adatnak.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 2 frt.
Fél évre . . . 1 frt.

Hirdetési díjak:
Egész oldal 8 frt.
Fél " 4 frt 50
Negyed " 2 frt 50
Bélyegdíj 30 kr.
Többzori hirdetésnél
megfelelő engedély.

Nyiltér petit
sora 10 kr.

Fiatal iparos nemzedékünk.

Zenta, 1888. ápril 28.

A nagyobb városokban régóta tömörültek az iparos segédek s az ósdi maradi állásból kimozdulva, közös megegyezésekkel, egyesületeket alakítottak, melynek czélja a haladás nemcsak az ipar különböző ágaiban, de a mai kor kívánalmának megfelelő társadalmi mivelődésben is. A nemes czél szent és magasztos, melyre törekedtek s az önmivelődés áldásos gyümölcse legelőbb is Budapesten, a katolikus legény-egyletben mutatkozott.

Hajdan iparos segédeink a kötelezett vándorlás tartama alatt iparkodtak az ugynevezett világismeretre szert tenni, s minél tovább tartott a vándorlás, a nagyobb városok műveltségéből annál többet sajátítottak el s hazatérve szerzett tapasztalataikat, — világismereteiket itthon igyekeztek érvényesíteni.

A verseny rendesen hazánk azon városaiban volt nagyobb, hol különböző nemzetiségű s vallású lakosok uralták az ipar mezején előforduló különböző iparágakat, míg az egy nemzetiségű városok iparosai egymás ellen versenyre nem igen törekedtek, minek káros következménye az általános hátramaradás kellett, hogy legyen.

Zenta szintén aludt s mély álmából felécsudni nem tudott, de nem is akart. Ez már az alföldi magyarság gyógyíthatlan betegsége. Közömbösség minden szép, jó és nemes iránt, csökönösség az előhaladási eszmék irányában. Ennek köszönhetjük, hogy míg más városok előre mentek, — az ipar tekintetében nálunk semmi előhaladás nem történt.

Ugyhiszem, hogy e tekintetben is szebb jövőt jósolhatunk városunk iparügyére nézve is.

Városunkban van száz, százhusz iparos segéd, kik legujabban az ósdi maradiság tömkelegéből kibontakozva, kibontották a haladás zászlaját. A czél szent, melyre törekedni óhajtanak. Egyesületbe léptek legközebb, melynek kedves és zengzetes elnevezése: A zentai iparos ifjuság önképző és önszegélyző egylete.

A haladás zászlajának kibontását örömmel üdvözöljük s kívánjuk, mikép a nemes czél mielőbb megközelíthessék. Csak kitartás és türelem és a siker biztos. A bátorság maga fél győzelem. Ne hátráljanak meg a kezdet nehézségei előtt, hiszen a magyar ember mindenkor híres volt bátorságáról.

Az alakulás meg van, most csak tette Zenta város nemes iparos ifjusága! A támogató kéz már is biztosítva van azoknál, kik jelenleg az ügy élén állanak! De meglesz a közönség támogatása is, csak ne lankadjanak. Előre! Isten segítse nemes törekvésüket.

Az árvizkárosultak javára

a helybeli kapitányi hivatal utján adakoztak:

	frt	kr.
Jankovich József	5	—
Dr. Glücksthal Adolf	1	—
Boromisza J.	3	—
Dr. Freund Sándor	—	40
Appel Ede	5	—
Blázek Lajos	3	—
Vass József	1	—
Dr. Révay János	1	—
Elek János	1	—

Örvény Iván	1.—
Resnyi Aurél	3.—
Kalmár Antal	1.—
Virág István	1.—
Benedek Elek	1.—
Pupák János	1.—
Holtzinger József	1.—
Bergel Lajos	1.—
Hoffman József	—50
Boros János	—20
Nikolics Milos	1.—
Rottenbücher Miklos	—50
Mester Lajos	2.—
Tihy Rezső	1.—
Skenderovits N.	—50
Özv. Déry Manóné	1.—
Zettin Ignác	1.—
Hadzsics József	1.—
Zsarkó József	1.—
Deutsch Ignác	—20
Barsi Miklos	—20
Czifrusz Ferencz	1.—
Buza János	—50
Köröskényi Antal	—50
Deutesh József	—30
Clementisz Kornél	—50
Schvarcz Mátyás	—50
Majjer József	1.—
Kövesdy Géza	—50
Blazsovity M.	—50
Kiss Ferencz	—50
Barsi Zsiga	—50
Lederer Jakab	—50
Gráf Gusztávné	1.—
Radovánovits Miklós.	1.—
Klenoczky Pál	—50
Nagy József	1.—
Kiss Antal	—20
Börner Frigyes	—20

Braun Sándor	—20
Buchvald József	—50
Kraszl József	—20
Szekula Julcsa	—30
Singer M. fiai	1.—
Guszman Ignác	—50
Butora István	—20
Matykó Menyhért	—50
Lakatos András	—50
Csabai János	—30
Fajkay István	—10
Árpás György	—20

A „jó szív“-ektől szerkesztőségünkbe beküldetett.
A belvárosi II. fiú-osztályból adakoztak:

Ujházi László 8 kr. Goldstein Oszkár 12 kr. Olajos József 10 kr. Neü Ignác 10 kr. Bergel Leó 20 kr. Boromissza Tibor 2 kr. Lövei Károly 2 kr. Déry Imre 10 kr. Rezsnyi Aladár 28 kr. Hevér Péter 30 kr. Molnár Gábor György 4 kr. Horovitz Oszkár 4 kr. Vincze Lajos 2 kr. Matuszka Mihály 4 kr. Horváth Béla 20 kr. Borbély András 2 kr. Matuszka Mihály 4 kr. Jéger Gyula 2 kr. Hász János 2 kr. Forray István 4 kr. Összesen 1 frt. 80 kr.

	frt kr.
Harsányi János, tanító ur.	1.—
Guttman Jakab	—50
Biró János	—30
Horváth Dezső	—20
Mult heti kimutatásunk	2.—
Összesen:	5:80

Helyi és vidéki hírek.

T. olvasóink kívánata szerint lapunk negyed-rét alakban való kiállítását, melynek folytán annak olvasása a lapok felvágását igényli, a jövő számtól kezdve beszüntetjük és ezentul ivrétben nyomatjuk.

A HETI LAP TÁRCZAJA.

A KÉRŐ.

(Novelette.)

— Irta: Frém József. —

(Folytatás és vége.)

— Ártatlan érzet! — És talán nem is indiszkrét. Vagy tán összefügg ez átalakulás mai látogatásával?
— Ah grófné!
— Értem. Ez is kellemetlen tárgy . . . Hagyjuk!
— Ellenkezőleg — a legkellemesebb —
— De hát szóljon!

A kedvező percz itt volt. Artur ugy érezte, hogy most le kellene térdelnie, megragadnia azokat a hófehér, rózsaszín körmű ujjakat s forró csókot rájuk lehelve elmondania, a mi szívét zaklatja. De félt, hogy kockára tesz mindent. Hátha kineveti Helén; hisz ismeri, mily könnyen hajlandó a bosszút állásra. Inkább rászánta magát, hogy udvarolni fog s lassan hálózza be a kiszemelt gyönyörű áldozatot, kit győzelmének élő diadalmi jele gyanánt akar a Szalánczy kastélyba vinni.

Merő hódolásból jöttem önhez grófné. — Nemes szive,

melylyel tegnap hallgatása által megszégyenített — igen megszégyenített bennünket . . .

— Ne adja vissza a kölcsönt!
— Azt hiszem, nem nevet ki, hanem könyörül rajtam ügyefogyotton.
— S mi az?
— Jenőt tegnap —
— Mit akar ön Jenővel? szolt közbe Helén hidegen.
— Meg kell öt mentenünk.
— Mi baj érte? Párbaj?
— Az, még pedig velem. Milliom adta! kihívtam, ön miatt —
— Ah, ön tréfál báró.
— Tréfálok? Oh nem! Megölöm!
— Akkor hát hiába akarjuk megmenteni, nevetett Helén. —
— Igaz. Látssa oly zavart vagyok. Engem ez az engedetlen fiu felbőszített. A javát akarom s ő így ellenem szegül. Kosarat ad önnek! Önnek édes grófnő! Ah, ez hallatlan! —
— S ennek mind ön az oka. Jenő ártatlan.
— Még mentegeti? — fakadt ki Artur. Ezt nem engedhetem meg!

○ **A zentai iparos segédek** mult vasárnap april 22-én a nagyvendéglő üvegtermében tekintetes Wuits Sándor iparbiztos ur elnöklete alatt „önsegélyző- és önképző egyesület“-et alakítottak. — Az alakuló gyűlés lefolyását következőkben közöljük: Elnöklő iparbiztos ur, örömeinek adva kifejezést az iparos-segédek azon nemes törekvése felett, hogy a nehéz, testet-lelket egyaránt bénító mély álomból felébredve, a nyugati államoknak az ipar teréni előhaladottságát és felvilágosodottságát az önsegélyzés- és önképzés címe alatt ha még nem is elérni, de nyomdokait követve megközelíteni törekszik; — összehívására buzdító beszédében végül üdvözli a szép számban megjelenteket s az alakuló gyűlést megnyitja. — A felolvasott alapszabály-tervezet némi módosítással egyhangulag elfogadtatott, és jóváhagyás, illetve megerősítés végett a nmélt. földmivélsipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz felterjesztetni határozatott. — Elnökké Guelminó Alajos, alelnökké Klenóczky Pál urak lelkes éljenzések között egyhangulag választattak meg. Biró János jegyzővé, id. Temesváry Sándor ur pénztárnokká, Jávorszky József ellenőrré, Szekeres Pál gondnokká, Temesváry János könyvtárossá, kezelő biz. tagokká az iparos főnökök közül; Lövey Károly, Papp József, Buza János, Aulik Gergely, Kenyeres Sándor, Horváth Zsigmond, Sik Frigyes, Porray Sándor, Barna János, Balogh Imre, Kőrösy Ferencz és Bene Pál urak, a segédek, illetve a tagok közül: Csernák János, Moravec Márton, Skultéthy Mihály, Eck Ferencz, Homolya Károly, Ósz Szabó András, Németh János, Biliczky Károly, Grossmann Sámuel, Schmidt

János, Bernyik András és Keczely Mészáros Pál, — beteglátogatókká Guelminó Antal, ifj. Temesváry Sándor, Biró István és Kovács István urak egyhangulag megválasztattak. — Egyesületi orvossá dr. Lendvay Mór ur egyhangulag lelkesedéssel választott meg. Az alakuló gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 3 tag kiküldetvén, tekintetes Wuits Sándor iparbiztos urnak a gyűlés előkészítéseért, illetve a nemes cél előmozdítására irányuló fáradozásáért lelkes éljenzések között köszönet mondatik, mire elnök ur a termet elhagyta, s a gyűlés feloszlott. — Mint értesülünk közelebb kezelő biz. ülés leend, mely hivatalos lesz affölött határozni, hogy a humanus intézmény — az alapszabályok megerősítése előtt — megkezdje-e működését.

— **Himen.** Dr. Pollák Ignác nagyváradi ügyvéd eljegyezte Flesch Malvina kisasszonyt, Flesch Vilmos helybeli kereskedő szép és kedves leányát. Áldás kísérje leendő frigyüket!

— **Az osztrák-magyar bank** által városunkban felállított mellékhely, üzleti működését f. é. május hó 10-én kezdi meg. A mellékhely üzletkörébe eső teendőket — tudvalevőleg — a Mihálkovits István ur igazgatása alatt álló „Zentai takarékpénztár“ véggezi, a hol a felekkel való közlekedés naponta d. e. 1/2 11 órától, 1/2 12 óráig történik, — a vasár- és ünnepnapokat kivéve.

— **Sterenbergné Ernő**, Zenta város nyugalmazott mérnöke, ki már évek óta betegeskedett, f. hó 27-én kiszendvedett. A boldogult 23 évig mindenkinek meglegedésére töltötte be a városnál a mérnöki

— Hát ellene szövetkezzem önnel?

— Igen, azt akarom, szövetkezzünk. Oh szövetkezzünk!

— De nem ellene?

— Hogyan? Hát remélhetek? kérdé Artur, s szeretett volna letérdelni.

— Igen. Meg kell mentenünk Jenőt.

— Ön mindig csak Jenőre gondol! szólt a nagybátya bosszusan.

— Hallgasson meg báró. Önnek vissza kell vonnia a kihívást. Ha valaha csak egy kissé szeretett engem, pedig tíz év alatt nem egyszer ott találtam lovagjaim közt . . . nos, ha valaha csak egy kicsit rokonszenvezett velem s csak egyszer jutott eszébe, hogy nekem szerelmet valljon, mert nem vallott sohase, akkor ön nem fogja megboszulni Jenőt.

— Ah, e nemes szívűség!

— Ismét egy fölfedezés! — mondá mosolyogva Helén s kacéran tekintett Arturra. Valóban eredeti. Tíz éve élünk jó barátságban, minden évben egy bizonyos időpontban fölfedez engem, hogy csakhamar ismét elfelejtsen. És ma újra . . . Ejj vigyázzon, gyanuba veszem!

— Oh vegyen, vegyen! — szavalta a báró.

— Nem értem, mit kíván?

Artur merőn a szemébe nézett Helénnek.

— Önnek kell bosszút állani! — mondá s megragadta kezét. —

— Ez már igazán különös, az imént csudálta nemes szívűségemet s most bosszura ingerel! nos, tehát igen! Mert tudja azok a cserben hagyott, kikoszarzott özvegyek néha igen bizarr módon állanak bosszút.

— Igaza van, azért is menjen férjhez. Hadd bosszankodjék Jenő.

— Eltalálta. Lássá én babonás vagyok. A mikor férjem másfél év múlva meghalt —

— Másfél év? Hm!

— Mitől ijedt meg? Tehát, a mikor meghalt, felfogadtam, hogy többé sohase megyek férjhez. De a temetés évfordulóján azt álmodtam, hogy menyasszony vagyok. Én pedig rabja vagyok a babonának s hiszek benne. — Ön is babonás?

— Hogyne? — sietett válaszolni Artur.

— Nos, az én babonám igen előzékeny. Képzelve újra biztat. Azt mondja, hogy még igazi kérőm is lesz.

— És ha most betoppanna?

— Ah, ön megijeszt.

— Elutasítaná őt? Nem kell az ördögöt a falra festeni.

— Hát csakugyan megjelenne? — kérdé nevetve Helén.

hivatalt és részrehajlatlansága és hozzáférhetetlen becsületessége még ellenségeinek tiszteletét és becsülését is kivívta. A részvét, mely városszerte általános, enyhítse a gyászoló özvegy és fia fájdalmát. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki: Mély fájdalomtól sujva jelentjük, kedves férjem, jó atyám sógorunk és nagybátyánk idb. Sterenberg Ernő Zenta város nyugalmazott mérnökének élete 60-ik évében f. hó 27-én reggeli 2 órakor történt gyászos kimúltát. A boldogult tetemei f. hó 28-án d. e. 10 órakor fognak a rom. kath. szertartás szerint örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 28-án reggel fél 7 órakor mutatott be a Mindenhatónak. Zentán, 1888. april 27-én. Sterenberg szül. Tóth Flóra neje, Sterenberg Ernő fia. Lonkay Antal és neje szül. Tóth Jolán sógora, illetve sógornője. Özv. Szücs Sándorné sógor-veje. Lonkay Iphigénia férj. Dr. Lőrinczyné, Lonkay Lenke férj. Dr. Prémné, Lonkay Irén, férj. Dr. Hortoványiné, Ébersz Gizella férj. Dr. Schröderné unoka hugai. Ébersz Károly unokaöccse. Béke lengjen porai felett!

[*] Megyei alispán úr — biztos értesülés után — május hó 10—15 körül érkezik Zentára, hogy itt a polgármesteri állást választás útján betölthess.

— Megyei irodalmi és művészeti kör megalakításának eszméjét veti fel a „Zombor és Vidéke” mult száma vezércikkében, mely kör hivatalos lenne: a megyei írókat egyesítve a szépirodalmat, aesthéticát, zenét- s a jelenlegi megyei történelmi társulat beleolvastatása mellett, a történelmet is ápolni. A gondolat életrevaló!

— Szerb színészet. Városunkban közelebb ...

a szerb nemzeti szintársulat 14 férfi és 10 nőtaggal megkezdte előadásait, miután helybeli szerb polgártársaink ernyedetlen buzgalmukkal a társulatnak a megfelelő bérleteket már összegyűjtötte. Bérlet-árak 12 előadásra: a három első sorban 10 frt, 4—7-ik sorban 8 frt, 8—10. sorban 6 frt. Kívánatos volna, hogy a magyarság is hasonló buzdalmat fejtene ki nemzeti színészetünk érdekében, — és akkor mi is részesülhetnénk jelesebb magyar szintársulatok által nyújtott műélvezetekben.

— Az ó-becsei eke- és szántás versenyt közbejött akadályok folytán Bács-Bodrog vármegye gazdasági egyesülete május hó 5-ikéről ugyane hó 16-ikára halasztotta.

— Az ó-kanizsai tanítói kar az ottani iskolaszékbe szótöbbséggel Katona Sándor és Hoffmann Pál urakat választotta meg.

— Tűz. A lefolyt héten Bobán Jánosnál eddig ismeretlen okok folytán tűz keletkezett, melyet éber tűzoltóink azonnal elnyomtak.

( ) A szülők és tanítók figyelmébe. A külföldi verseny Magyarországot legújabbán oly palairóveszszőkkel árasztja el, melyek papiros helyett festékekkel vannak bevonva. A m. kir. állami vegykipróbálási állomás nyilatkozata szerint ezen vesszők mindegyikében részint kátrány-, részint olomfesték találtatott, mely tekintettel arra, hogy a gyermekek a vesszőt szájukba szokták venni, azonfelül az író gyermek kezéhez tapadván, egészségét veszély érheti. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium ezen, festékekkel bevont palairóveszszők használatát megtiltván, figyelmeztetjük a szülőket és iskolai hatóságokat, hogy csak oly íróveszszők használatát engedjék meg, melyek papirossal vannak bevonva.

— A kérő?
 — Nem, az ördög!
 — Kérő . . . ördög . . . Önnek az úgy látszik mindig! — mondá Artur.
 — S azt úgy mondja, mintha csak maga lenne —
 — Az ördög? — kérdé Artur. — Köszönöm!
 Helén újra nevetett:
 — Hát a kérő kívánna lenni?
 Artur ránézett, aztán határozottan mondá:
 — Igen, az Kérő! Tudja meg asszonyom, hogy engem egy súlyos kötelesség fűzött ide. — Az ön nevét tegnap és ma meghurcolták, én miattam. Elégtétellel tartozom önnek. Jenő hibáját nekem kell helyre hoznom. Oh, de ne higgye, hogy csupán a nevünkön ejtett csorbát kell kiköszörölnöm, hisz a mi régóta édes zejtelemmel töltött el, az most hirtelen a legkedvesebb valová lön. Mily dőre, botor voltam, hogy mást akartam boldogítani azzal, aki nekem legdrágább, aki nekem legszebb, aki iránt oly régóta rejtélyes vonzalommal viseltettem, mely — oh higgyem-e? — tán viszonzásra talált az ön csodálatos lelkében!
 — Ah' báró, e szenvedélyes szavak!
 — Helén, akar-e nőm lenni?

A szép asszony szólani akart, de csak mosolygott. Végre gunyosan mondá:

— Gondolja: így szólna hozzám amaz ismeretlen kérő?
 — Ha úgy szeretné, mint én: igen!
 — Istenem! ki hitte volna, — mondá Helén. Ön éven át látott, udvarolt nekem, ingerkedtünk egymással és közönyös maradt.
 — S egyszer egy örök szép órában, a melyben mindkettőnk szeme megnyílt —
 — Ön ide jött — vágott közbe a grófné — hogy megkerje a kezemet csupa kötelességből —
 — És ön nem tagadja meg, merő babonából.
 A következő pillanatban Artur átkarolta Helént s mindketten szerettek.

III.

Egy hét mulva a Szalánczy kastélyban ismét meg volt a sürgés-forgás. Ott tartotta nászünnepét a leglovagiasabb nagybátya s az ő szeretetreméltó felesége elragadtatva játszva a kegyetlen és zsörtölődő nagynénét egykori vőlegénye a kijózanodott öcsessel szemközt.

‡ **O-Kanizsán** a rendőrség egy kutban, egy feloszlásnak indult s körülbelül egy évesnek látszó gyermek hulláját találta, mely hogy miként került a kutba, a vizsgálat fogja kideríteni.

+ **Buchwald Simon** köz- és váltó ügyvéd ki ezelőtt néhány évvel Zentán lakott, irodáját Topolyáról Szabadkára I-ső kör, özv. Joó Ignáczné házába tette át.

□ **Kitüntetett könyvkereskedés.** A Lampel Róbert-féle, most Wodianer F. s fiai tulajdonát képező bpesti könyvkereskedő-cégnek a közművelődés körül szerzett érdemei elismerésül a király a cs. és kir. udvari könyvkereskedői czímet adományozta.

√ **Szabadkán** Takács Nagy Rózát, a magzatelhajtást pragtizáló gonosz nőt, a szabadkai kir. törvszék 1 évi börtönre ítélte.

)(**Szaján község feloszlása.** Szaján községet, melyet tiszta magyarság lakja, a sors már évek óta üldözi. Majd tűzvész, majd szárazság, majd megint jég pusztította a határát. Az idén pedig az árvíz tette tönkre reménybeli termését. A lakosok ennek folytán képtelenek földjeik után a megváltási díjakat lefizetni és elhatározták, hogy kivándorolnak. Eddigélé 260 család jelenté ki ebbeli szándékát. — Hertelendy József, Torontálmegye főispánja a megye déli részén szemelt ki számukra kedvezőbb talajviszonyokkal bíró telepet, hol valószínűleg letelepednek.

* **A bács-bodrogh megyei történelmi társulat évkönyvének** IV. évfolyambeli I. füzeté a következő tartalommal jelent meg: A szerb vajdaság felállításának megkísérlése a múlt században. Thim Józseftől. Vidékünk a rómaiak korában Dudás Gyulától. A esajkás-kerület. Iványi Istvántól. Történelmi ismertető. Grosschmid Gábortól. Bács-Bodrogh vármegye történelmi társulatának 1888. évi március 11-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve. A társulat 1888. évi tagjainak névjegyzéke. Az 1887-ik évi titkári jelentésből. Grosschmid Gábortól.

)-(**Csantavér községben** halálozás folytán üresedésbe jött jegyzői és esetleg üresedésbe jövő segédjegyzői állásokra pályázat van hirdetve. Határidő ápr. hó 30.

[-] **Bajára Szabovljevičs Mihály** esákovai ügyvéd neveztetett ki kir. közjegyzőnek.

† **Halálozás.** Török-Becsén szombaton elhalálozott Gyertyánffy Béla, a török-becei járásnak közszeretben álló főszolgabírója.

[†] **Egy beteg menyasszony öngyilkossága.** Dobrucky Mari, egy előkelő újvidéki család leánya tífuszban szenvedett s egy örízetlen pillanatban, e hó 15-én, első emeleti lakásukból az utca kövezetére vetette magát, minek következtében néhány óra múlva nagy kínok közt meghalt. A szerencsétlen leány menyasszony volt s esküvője e hó 28-ára volt kitűzve. Az eset városszerte nagy részvétet keltett. A leány apja, Dobrucky őrnagy, az 1866-iki porosz háboruban esett el.

|| **A Türr-csatorna.** Az árvizek megyénkben nem igen pusztíthatnak, legfőjebb fenyegetnek. A Duna, igaz, nagyon is megáradt, de a kiöntéstől nem kell tartani. Csak az egy Türr-csatorna nyugtalanodik s ez több kárt okozott mint a nagy Duna. Ugyanis a nevezett csatorna vize két-három mé-

terrel magasabban folyik a földszinénél s így természetes, hogy az árvizlepte vidék a viznek lefolyását nem is várhatja. Általános a panasz azért a Türr-csatorna ellen, hogy ott s oly vidéken vezették át a csatornát, a hol a földszinénél a csatorna vize állandóan magasabb s így e községek, melyek soha még vizárt sem ismertek, most e szerencsétlen, sok — 24 millióba került, egy fillérnyi hasznot s semmi előnyt sem nyújtó csatorna létezése óta e községek évről-évre sok megpróbáltatásnak vannak kitéve.

(*) **Az alkohol, mint gyógyszer.** A szülők figyelmébe. Dr. Nothnagel bécsi orvos a Wiesbadenben megtartott belgyógyászati kongresszuson érdekes értekezést tartott az alkoholról, melyet különösen a gyermekekre nézve tart ártalmasnak. Szerinte mint minden új szert, úgy az alkoholt is tévesen használják általános gyógyszerül, mert főleg a gyermekeknél nagy idességet okoz s az idegek ellenálló képességet felhőtlenül is csökkenti. Szeszes italokat tehát csak néha ajánl gyógyszerül a gyermekeknek. A szülőket különösen figyelmezteti a jeles tudós, hogy kis gyermekeknek egyáltalában ne adjanak szeszes italokat, mert ez míg kis mértékben is nagyon ártalmas és gyakran oka lehet későbbi súlyos gyomorhajoknak, esetleg gyomorráknak is.

— **A méztermés 1887-ben** fölötté rossz volt. Ambrózy Béla br., Dél-Magyarország e legnagyobb méhészenek jelentése szerint emberemlékezet óta nem volt oly rossz termés, mint a múlt évben. Eltekintve attól, hogy a kereskedelembe alig hozhatók kielégítő mennyiségűk, méhek teletelésére is alig elegendő a visszatartott méz, sőt nagyon sok méhész már is kénytelen szükségleteinek fedezésére a piacra fordulni.

[] **Lelki ismeretét bántja.** Egy vidéki lap szerkesztője törött cukrot vásárolt és abba sok finom fehér homokot talált közbe keverve. Legközelebbi számában tehát a következőket írja: „egy helybeli kereskedőnél cukrot vettem s abban fél kilo homokot találtam. Ha az ember, ki ekkép megcsalt, 24 óra alatt 7 kilo jó cukrot nem küld lakásomra, úgy nevét legközelebb ki fogom írni.” A kitűzött határidőn belül öt kereskedő 7—7 kilo cukrot küldött a legjavából.

(-) **A metszett sebekre** a vérzés csillapítására vattát ajánlanak, melyet melegvízbe mártván, kell a sebre tenni. A vérzés állítólag még akkor is, ha az üterek vannak át metszve azonnal eláll.

— **Elvi határozatok iparügyekben.** A földm. ipar- s kereskedelemügyi miniszter ujabbán a következő elvi fontosági határozatokat hozta: 1. A munkakönyv megszerzéseért nem az iparossegéd, hanem annak munkaadója tartozik felelősséggel és az a tekintetben elkövetett bármily mulasztás miatt az 1884. XVII. t.-cz. 157. §-a értelmében csakis a munkaadó büntetendő. — Vásárcsere szabályzat alapján az iparigazolvány felmutatását követelhetni. A felmutatás elmulasztása esetére a szabályzat büntetendő intézkedéseket is tartalmazhat, de az ipartörvény alapján az említett mulasztás büntetést nem von maga után.

* **A méhkasok fellátása.** A kinek csak néhány kaptára van, annak nem szükséges, hogy azok számára külön méhest építsen. A kezdők gyakran sok pénzt költenek a méhesekre, holott ezen inkább méheiket szaporíthatnák. A kaptárokat a kert minden árnyas, léghuzamból ment helyén fel lehet álli-

tani; minden esetre jó olyan helyet erre a célra választani, a hová a szoba ablakból elláthatni, hogy méhestünket ellenőrizhessük. Az úthoz közel azért nem szabad a kaptárakat felállítani, mert a méhek a járó-kelöket megtámadhatják, valamint másrészt a méheknek nem tesz jót a kocsik zörgése, kivált télen, mikor a rögös föld meg van fagyva. Ha olyan helyünk nincs, a mely a szél ellen védve volna, ezen úgy segítünk, hogy a méhesnek azon az oldalán, vagy oldalain, a melyek a szélnek ki vannak téve, sövényt állítunk fel, vagy élő sövényt nevelünk. Az sem árt, ha a méhes fák és bokrok közt van, mert a méhek nem tévednek el, csak a röplyük legyen szabad. Nagyobb vizek a méhesek közelében ártanak a méhészkedésnek.

)(A földben levő fa tartóssá tehető az által, ha a földben levő részt nem földdel vesszük körül, hanem 2 rész kőszén és 1 rész mészből álló keverékkel tömékkeljük körül.

|| Márványlapok tisztítása. A márványlapokat egyszerűen meleg vízzel, szappany nélkül igen szépen meg lehet tisztítani, csak arra kell vigyázni, hogy a víz be ne száradjon. A bor-, kávé-, sör- s egyéb foltokat hígított szalmiakszeszszel lehet a márványból kitisztítani, vagy marha-epével, sőt friss oltott mézszszel is, melyet vízzel péppé keverünk, a márványra kentünk s két-három napig rajta hagyunk, mire aztán egyszerűen lemoszuk.

A budapesti értéktőzsdéről.

— A Magyar Merkur heti tudósítása. —

A hét elején még aggodalommal lesté a tőzsde a charlottenburgi híreket; és tényleg a jelentések rendkívül szomorúak is voltak; a remény, hogy a fenkölt szellemű uralgó életben marad, mindinkább csökkent. Azóta azonban kedvezőbb jelentések érkeznek és ezzel visszatért a tőzsde bizalma és annál is inkább mert a pénzügyi viszonyok fellette kedvezőek. Pénz rendkívül bőven van, és nagyon olcsó úgy, hogy elsőrendű helyi bankváltó $27/8\%$ kamat mellett könnyen helyezhető el, de egyéb kereskedelmi váltókra is szívesen adnak a hivatalos kamatlábon alul, legfeljebb $3\frac{1}{2}\%$ -on pénzt. Ha ehhez még hozzászámítjuk a már megkötött és az alku alatt lévő pénzügyi műveleteket, melyek a tőzsdéknek elég anyagot szolgáltatnak, könnyen érthető a kedvező helyzet, melynek az értékpapirpiac jelenleg örvend.

Azonban a pénzügyi műveletek hatása alatt kelettkezett szilárdság és emelkedés bizalmatlanságot is kelthet. — mert arra a gyanura enged következtetni, hogy a mostani emelkedés mintegy inszenirozva van az óriási mennyiségű kölesönkötvények könnyebb elhelyezhetése végett.

Járadékokban volt leglényegesebb a mozgalom, de csekélyebb aránylag a javulás, mert a Rotschild-csoport a magyar kormánytól most átvett 26 milliónyi aranyjáradékot kissé sietve iparkodik eladni, a mi nem igen alkalmas mód arra, hogy a jövőben vetett bizalmat növelje. Egyéb befektetési értékekben, jobb a hangulat és itt legközelebb egy új papírral fog gazdagodni a piac, mert az északmagyarországi vasutak hadászatiilag szükséges kibővítése céljából 17-2 millió frtnyi új $4\frac{1}{2}\%$ -os arany elsőbbségi kötvényt kötött meg a kormány a bécsi Unióbankkal.

Bankrészvénnyek közül a két hitelrészvényben van na-

gyobb üzlet emelkedő árak mellett, de az úgynevezett középbankok is javultak.

Közlekedési vállalatok részvényeiben még mindig élénk az üzlekedési mozgalom.

Iparvállalati értékek közül egyesek több figyelemben részesülnek és emelkedő árakon köttetnek.

Sorsjegyek szilárdak, az utóbbi időkben a szerb sorsjegyekben van igen élénk üzlet, folytonosan emelkedő árak mellett,

Valuták és ércváltók ingadozóak.

* * *

Értékpapir-birtokosoknak nélkülözhetlen a „Magyar Merkur” című hiteles sorsolási értesítő és közgazdasági szaklap, — melynek előfizetési ára félévenként csak 1 frt. Mutatványszámokat kívánatra szívesen küld a kiadóhivatal:

Budapest, Hatvani utca 17. szám.

Irodalom.

= Magyar Lexikon az egyetemes ismeretek encyclopaediája. Új olcsóbb kiadás bővítve egy, mai napig terjedő változásokat és javításokat felölelő pótkötettel és természettudományi, csillagászati és statisztikai 20 új táblával. A mű terjedelme 160 füzet, minden füzet 1-2 képes táblával vagyis összesen 16 kötet 180 táblát tartalmazó képes atlaszszal. Egy-egy füzet ára 20 kr. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, Korunk művelődésének óriás léptekkel haladása, mind nehezebb és nehezebb teszi a művelt, vagy nagyobb műveltségre töre egyénnek lépést tartani a tudományok gyors fejlődésével és a közélet számtalan jelenségeinek közelebbi megismerésével. A mai kor embere csak úgy töltheti be szerepét sikeresen, mint a világ-fejlődés egyik parányi tagja, ha lemondva arról, hogy minden téren teljes tájékozottságra szert tegyen, arra összpontosítja minden törekvését, hogy sajátítsa el. Ma egy ember saját munkakörének alapos ismerete és művelése egy szorgalommal betöltött emberéletet igényel, s az ki ma arra törekedik, hogy mindenhez értsen végül fájdalommal tapasztalja, hogy mindenütt kiszorul. Művelődésünk nagy gépezetének sokféle ágazó működését követni, ma tehát már csaknem a lehetetlenséggel határos. Mert igaz bár, hogy az irodalmak nagy fejlődése folytán gazdag kincsésbányája nyílt meg az ismereteknek minden téren, de ki az, a ki, ha anyagi helyzete meg is engedi a megszerzést, képes legyen mindazt el is olvasni s lépést tartani az ismeretek folytonos és rohamos fejlődésével, és figyelemmel kísérni az irodalomnak naponként felburjánzó ezrekre menő termékeit? A hivatás, a köznapi munka mellett csak csekély az az idő, mely ismeretkörünk bővítésére, rendelkezésünkre áll. Ily körülmények közt kettős értékű amaz eszköz, mely e nagy téren, hegy úgy mondjuk, az ismeretek e zajos zsiibongásában; a köznapi életben folyvást felmerülő száz kérdéssel szemben, úton-útfélen utbaigazítónk, tájékozónk és felvilágosítónk. Ezt a feladatot teljesíti, ennek szolgál híven és eredményesen a MAGYAR LEXIKON mely közül 100,000 cikkben ad pillanat alatt felvilágosítást az ismeretek minden ágában, de nevezetesen a következő tudományokban: Történelem Életrajzok Földrajz Irodalomtörténet Jog és államtudomány, Nemzetgazdaság és statisztika, Orvos tud. és élettan, Hadi tudomány. Idegen szavak magyarázata, Nyelvtudomány, Régészet, Mithologia Filozofia, Kereskedelem és közle. Vasut és gőzhajózás, Gazdaság, Technologia Tornászat, Latin közmondások, Aesztetika Theologia, Paedagogia, Képzőművészet, Állatgyógyászat Erdészet, Vegytan, Gyógyászat Ipar Bányászat, Helységnevtár, Színház, Zene, Természettan, Meteorologia, Csillagászat, Ma-

1889!

thematika Ásványtan, Geologia, Növénytan, Anthropologia, Grafikai tudományok, stb. stb.

Szóval mindabban, mi irásban és beszédben előfordul. Ússe fel bárki könyvünket, ki egy név, fogalom, tört. tény vagy esemény, idegen szó, latin közmondás vagy idézet iránt keres felvilágosítást, s meg fogja találni a választ röviden, határozottan és helyesen, amint erre a közéletben szüksége van. Vitában bíró, kételyben utbaigazító, szükségben tanácsadó, a Magyar Lexikon valóban teljes kézikönyve az egyetemes ismereteknek. A mi a világkiállítás az ipar, az a Lexikon az ismeretek terén: rendszeres gyűjteménye mindannak, a mi iránt felvilágosítást egyáltalában csak kívánhatunk. A képes atlasz végül becses melléklete a munkának, mely 180 táblán ad szemlélteti magyarázatot ott, hol a szöveg tárgya ezt megkívánja. 1500 ábra a természettudományok, esillagászat, művelődés néprajz, történelmi tudományok, földrajz és statisztika köréből magyarázólag támogatja a Magyar Lexikon szövegének közérthetőségét. A Magyar Lexikon ilyen módon maga egy jókora könyvtárt pótol, míg magát a Magyar Lexikont semmiféle más mű nem pótolja, mert még a kitérő szerkesztésű német Conversations-Lexikonok is csak hézagosan tárgyalják a magyar viszonyokat, még pedig aligha szenvedhet kétséget, magyar ember, ha Lexikont vesz. ezek iránt is tájékozást keres és óhajt találni benne. — A magyar Lexikon 160 füzetben, s hetenkint 1 füzetet jelen meg. Minden füzet 48 oldal szöveget és 1—2 képes mellékletet fog tartalmazni. E mellett ára rendkívül olcsó lesz, a mennyiben egy-egy füzet ára 20 kr. A Magyar Lexikonra előfizethetni ugy az alulírott könyvkiadó-hivatalban, mint minden rendes hazai könyvkereskedésben 5 füzetre 1 frt 10 füz. 2 frt. 20 füz. 4 forinttal. Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatala.

Gabona piac.

A lefolyt héten az egyes gabna neműek a következő árakon keltek; Buza 6 frt 80—85. — Árpa 4 ft 60—70. Kukorica 5 frt 70—75. — Zab 4-60—70 frt/ig. 100 kilogrammonként.

A személyszállító hajók menet rendje.

1888-ik évi márczius hó 30-tól további intézkedésig.
 Szegedről Zimonyig minden vasárnap, és csütörtökön reggel 6 órakor.
 Szegedről Tételig minden vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 6 órakor
 Zentáról Zimonyig minden vasárnap és csütörtökön reggel 1/2 9 órakor.
 Zentáról Tételig minden vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 1/2 9 órakor.
 Zentáról Szegedig minden hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton reggel 1/2 10 órakor.

Az ügynökség.

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY.

Budapest indulás	expr.	szem.	gyors.	omn.
Szabadka érkezés	5.38	8.—	2.28	9.15*
Szabadkáról indulás lefelé	8.54	1.03	6.06*	5.—
Csantavér érkezés	8.59	1.46	6.18*	6.15
		1.46	—	6.42*
Csantavérről felfelé	expr.	gyors.	vegy.	szem.
	—	9.21	1.04	10.26*

Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
" indulás	6.10	9.53	2.25	11.22
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50*

SZABADKA-BAJAI SZÁRNYVONAL.

Szabadka indulás	vegy.	szem*
Baja érkezés	5.45*	2.45
	8.52	5.02
Baja indulás	6.50*	10.26
Szabadka érkezés	10.—*	12.40

SZABADKA-ESZÉK-VILLÁNYI IRÁNY.

Szabadka indulás	egy.	szem.	vegy.
Zombor érkezés	5.25*	2.40	6.40*
Eszék " "	8.05	3. 7	9.27*
Villány " "	12.33	6.18	4.21*
	3.47	—	6.25
Villány indulás	szem.	vegy.	vegy.
Eszék indulás	—	1.08	9.20*
Zombor	8.26	3.30	11.20*
Szabadka érkezés	11.19	8.10*	6.53
	12.55	10.42*	9.19

HORGOS—SZABADKAI és HORGOS—SZEGEDI IRÁNY.

Horgosról indul	szem. v.	szem. v.	vegy. v
Szabadkára érkezik	8.40	12.25	9.36*
Horgosról indul	9.34	1.20	16.36*
Szeged érkezés	3.34	7.27*	6.35
	4.13	8.06*	7.19

Nyiltér. *)

Porray Sándor ferde fogásai.

A „Heti Lap“ april 22-én megjelent számában Porray Sándor engem azzal vádolt, hogy én őt az april hó 15-én megtartott ipart. gyűlésen nem engedtem szavazni. — Mint a gyűlésen résztvett iparos urak is bebizonyíthatják ez állítása koholmány; én csupán a tekintetes elnök ur figyelmét arra hívtam fel, hogy Porraynak, — miután még 3 éve nem tagja a testület-, illetve társulatnak. — nem lehet szavazata, mire ő személyeskedni kezdett s még az elnök ur azon kijelentésére sem hallgatva: „minden ipartestületi tag, még ha 3 éve nincs is felvéve szavazhat“ gögösen elhagyta a termet.

Azt másoktól már régebben hallottam, miként nyilatkozott rólam Porray, de én nem szeretve minden üres beszédre hallgatni, fel sem is vettem azt; de most, a nyilvánosság előtt midőn meghurcol. kötelességem védekezni és pedig azzal: hogy én biz' nem tettem le sehol még a jegyzői vizsgát de érezvén magamban képességet az ipart. jegyzői teendőknél megfelelni, foglaltam el ez állást. — Oly ember mint Porray, felettem nem ítélhet, mert nem-hogy mással szemben, de önmagával sincs tisztában a kötelmeket illetőleg. — Igen sokan iparos társaim közül erről, átkozva őt — többet is mondhatnak.

Azon állítását szintén rágalomnak nyilvánítom, mintha én az april 15-én tartott nagygyűlés jegyzőkönyvét mással irattam volna le.

Különben ő csak azért vette a tollat kezébe, mert irigyi állásomat; én az alakuló gyűlés többségének határozatára foglaltam el ez állást, így hát.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

nem én rajtam állott, hogy ő legyen megválasztva. S mindamellet, hogy sem jegyzővé, sem előjárósági taggá nem lett megválasztva, mégis egyik előjárósági ülésre betolakodott, s ott azt végig hallgatta.

Végül pedig figyelmébe ajánlom Porraynak azt az igaz közmondást, hogy „aki haragszik, annak nem mindig van igaza“ és hogy ne az én szememben keresse a szálkát, mikor a magáéban keresés nélkül is láthatja a gerendát!

Ennyit az igazság érdekében.

Kenyeres Sándor,
ipart. jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó- tulajdonos:
Schvarcz Sándor.

Hirdetések.

SCHVARCZ SÁNDOR

könyv-, papir- és rajzser kereskedő
könyvnyomda- és könyvkötészet-tulajdonos
ajánlja dusan berendezett

könyvnyomdája- s könyvkötészetét

mindennemű munkák gyors elkészítésére
legolcsóbb áron pontos és csinos kivitelben.

Könyv- és papirkereskedésében raktáron vannak

☉ a magyar irodalom legújabb termékei, ☉
igen diszes imakönyvek,

saját intézetében készült ügyvédi-, községi-
és kereskedelmi nyomtatványok,

→ üzleti fő- és mellékkönyvek. ←

Könyvnyomdájában egy jó házból
való tanult fiu — előnyös feltételek
mellett — tanonczul felvétetik.

Nyomatott Schvarcz Sándor könyvnyomdájában. Zentán, 1888.

MINDENKI

**1200 forintot biztosíthat magának évi
jövedelmül törvényesen megengedett
sorsjegyek eladása által** részlet-
fizetésre

Tudakozódások

FUCHS H. váltóházához BUDAPEST,
Dorottya-utca 9. sz. a. intézendők.

Üzlethelyiség változtatás.

Tisztelettel értesitem a n.
é. közönséget, hogy
a bécsi biztosító társaság
és a bécsi tűz-, jég- és
járadék-biztosító intézet

főügynökségi irodámat

valamint a Cormik ameri-
kai és Müller bpesti gép-
gyárosok bizom. raktáramat

f. évi april hó 24-én,
az Eötvös-utczai Ujházy-féle
házból a

szerb hitközségi bérházba

☛ a buza piacra ☛
helyezem át.

Midőn a n. é. közönség b. figyel-
mét irodám áthelyezésére fel-
hivom, kérem egyuttal továbbra
is b. bizalmát.

Scheinberger Dagobert.

Nyomatott Schvarcz Sándor könyvnyomdájában. Zentán, 1888.